

Discovery® armbågsprotes för reumatoid artrit patienter: 1-8 års uppföljning

Sebastian Mukka, Gustaf Berg, Göran Sjöden, Arkan Sayed-Noor
Institution för kirurgisk och perioperativ vetenskap, Umeå universitet

Introduktion: Det ha skett en tydlig minskning av behovet för proteskirurgi hos RA patienter tack vare de nya potenta anti-RA mediciner. Armbågsleden drabbas upp till 20% hos RA patienter och några få procent patienter visar påtagliga symptom som motiverar armbågsproteskirurgi. Halvkopplade (semi-constrained) armbågsproteser har fördelar över andra typer och har använts i större utsträckning. Svenska skulder och armbågsregistret (SSAR) har bl. a. visat att Discovery® proteser (Biomet) var implanterad i 26.7% av fallen under 2014 och hade ökad risk för revision jämfört med referensprotesen Coonrad-Morrey protes. Syftet med vår studie var att studera 1-8 års resultat av Discovery® armbågsprotes hos en kohort RA patienter opererats av en kirurg.

Patienter och metoder: Mellan dec 2004 och nov 2012 opererades 31 RA armbågar (25 patienter) med total armbågsproteser ad modum cementerad Discovery av en armbågsproteskirurg (GS). 81% av de var (25 armbågar/19 patienter – 16 kvinnor o 3 män med medelålder på 64 år) tillgängliga för 1-8 års uppföljning nov 2013. Före operationen och vid uppföljningen (nov 2013) bedömde vi armbågsrörlighet (aktiv), funktion med QuickDASH o livskvalité med EQ-5D. Vi reviewade alla journaler för att dokumentera tidiga/sena komplikation samt reoperationer.

Resultat: Patienterna visade signifikant bättre aktiv armbågsrörlighet (flex/ext 88° → 113°; pron/sup 55° → 68°, p<0.01), bättre funktion (QuickDASH 66.5 → 40.2, p<0.01) och jämförbar livskvalité (EQ-5D 0.68 → 0.75, p=0.09). 5 armbågar blev reopererade (20%) pga infektiös lossning (n=2), icke-infektiös lossning (n=1), ulnaris neuropati (n=1) och tricepsseneruptur (n=1). Detta ger en Kaplan-Meier överlevnad på 90% (95% CI 72-97). Fyra ytterligare armbågar visade radiologisk lossning men är inte reviderade än.

Konklusion: Discovery® armbågsprotesen verkar förbättra rörlighet och funktion hos RA patienter med avancerad armbågsartros. 1-8 års uppföljning visade relativt hög reoperationsrisk. Detta stämmer med resultaten från olika registerdata t ex Skottland (1), Norge (2) och Finland (3). Vidare analys av vårt material är nödvändigt för att få långtidsresultat, ffa med tanke på de pågående radiologiska förändringarna hos en del av patienterna.

Referenser: 1. Jenkins PJ, Watts AC, Norwood T, Duckworth AD, Ry- maszewski LA, McEachan JE (2013) Total elbow replacement: outcome of 1,146 arthroplasties from the Scottish Arthroplasty Project. *Acta Orthop* 84:119–123
2. Fevang BT, Lie SA, Havelin LI, Skrederstuen A, Furnes O (2009) Results after 562 total elbow replacements: a report from the Norwegian Arthroplasty Register. *J Shoulder Elbow Surg* 18:449–456
3. Skytta ET, Eskelinen A, Paavolainen P, Ika- valko M, Remes V (2009) Total elbow arthroplasty in rheumatoid arthritis: a population-based study from the Finnish Arthroplasty Register. *Acta Orthop* 80:472–477